

การเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพนงาม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

STUDENTS' MORAL ENHANCEMENT BASED ON THE UPRIGHT SCHOOL PROJECT MODEL AT BAN
PHON NGAM SCHOOL UNDER THE OFFICE OF MUKDAHAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA

ไมตรี สุวรรณไตรย์*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยา ภาวะบุตร**

ดร. วรกัญญาพิไล แกระหัน***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาในการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพนงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร 2) หาแนวทางในการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพนงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร 3) ติดตามผลในการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพนงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ดำเนินการ 2 วนรอบ แต่ละวงรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ การวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนกลับ กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยประกอบด้วย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 9 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 27 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่ของเนื้อหา และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพและปัญหาการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านโพนงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

1.1 สภาพการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต พบว่า โรงเรียนได้มีการกำหนดเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ กิจกรรม/โครงการในการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต แต่การดำเนินกิจกรรมยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้และขาดความต่อเนื่อง

1.2 ปัญหาการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต พบว่า ปัญหาการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนอยู่ในระดับน้อย นักเรียนบางคนขาดทักษะกระบวนการคิด คุณธรรมด้านมีวินัย ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านอยู่อย่างพอเพียง และด้านจิตสาธารณะยังไม่สามารถปลูกฝังให้นักเรียนเกิดลักษณะนิสัยอย่างยั่งยืนได้

2. การจัดกิจกรรมการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพนงามนั้น มี 3 แนวทาง ประกอบด้วย 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การนิเทศติดตาม 3) กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านโพนงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

คำสำคัญ : การเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน, โมเดลโรงเรียนสุจริต

*ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

**ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

***ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโนนสังข์ศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

มี 7 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมละครโรงเล็ก กิจกรรมปลูกผักสวนครัว กิจกรรมโรงเรียนน่ายุ่ กิจกรรมคุณธรรมนักเรียน พบว่าเป็นกิจกรรมที่สามารถเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนคนดีศรีโพรงาม กิจกรรมเด็กดีมีวินัย กิจกรรมวิเคราะห์ข่าว และกิจกรรมจิตอาสา จากการจัดกิจกรรมเสริมสร้างบ้านโพรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการได้จริง

3. ผลการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพรงาม นักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้น นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะจริง ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนเพิ่มขึ้น

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) explore conditions and problems of students' moral enhancement based on the Upright School Project Model at Ban Phon Ngam School under the Office of Mukdahan Primary Educational Service Area, 2) find out the guidelines for enhancing students' moral, and 3) follow up the effects after the development. The two-cycle participatory action research was employed, with each cycle comprising four stages of planning, action, observation and reflection. The target group comprised nine co-researchers and 27 informants. The observation forms, interview forms, and questionnaires were administrated. The quantitative data were analyzed by using mean, percentage and standard deviation. Content analysis was used to analyze the qualitative data, in forms of content classification and descriptive presentation.

The findings were as follows:

1. The investigation on conditions and problems about students' moral enhancement at Ban Phon Ngam School under the Office of Mukdahan Primary Educational Service Area revealed that:

1.1 In the aspect of conditions, the school assigned the strategic goals, activities, and projects for students' moral enhancement, but not continuously, and has not yet achieved the target set.

1.2 In the aspect of the problems, the students' moral enhancement was at a low level. Some students did not demonstrate the certain characteristics, for example thinking process skill, discipline, integrity, self-sufficiency, and public mindedness.

2. The proposed guidelines comprised two components as follows: 1) a training workshop, 2) a follow-up supervision, and 3) the implementation of seven activities into practice: a small alternative theater, a school vegetable garden, a lively school, a good student of Phone Ngam school, an example of good disciplined student, News Analysis, and Public Mindedness. As a result, the effective activities employed could definitely assist student to improve individual moral behaviors.

3. The effects after the implementation revealed that the students had better moral behaviors. The results also reported that the parents' satisfactions increased, as a whole, at a high level. In addition, the teachers increased their knowledge and understanding in managing the student's moral enhancement activities.

Keywords : Moral Enhancement, the Upright School Project Model.

ภูมิหลัง

จากสถานการณ์ปัจจุบันสังคมไทยกำลังเผชิญกับปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาความไม่เป็นธรรม และความไม่ยุติธรรมต่างๆ รัฐบาลได้พยายามทำทุกวิถีทางเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจัง โดยจัดในรูปแบบของ โครงการ “โรงเรียนสุจริต” ขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงานพัฒนาคุณธรรมการ จัดการศึกษา, 2556) เป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินงานที่เป็นการป้องกันการทุจริต ปลุกจิตสำนึกให้กับนักเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ระดับ ประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเด็กและเยาวชนเป็นผู้เยาว์วัย ชีวิตยังง่ายแก่การอบรมสั่งสอนและฝึก ปฏิบัติ การปลูกฝังและส่งเสริมคุณธรรมให้แก่เด็กนักเรียนนอกจากเริ่มมากจากที่บ้านแล้ว ทางโรงเรียนซึ่งมีครูเป็น ผู้ใกล้ชิดกับนักเรียน จึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะดูแลเอาใจใส่แนะนำอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เป็นคนดีมีคุณธรรม ควบคู่ไปกับการมีความรู้ เพื่อให้เยาวชนที่ดีในวันนี้ เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณธรรมในอนาคต (ผกา สัตยธรรม, 2550, หน้า 275 – 276)

โรงเรียนบ้านโพรงงาม ได้รับคัดเลือกจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ภายใต้มติของโรงเรียนสุจริตของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่พุทธศักราช 2556 จากการดำเนินงานของโรงเรียนที่ผ่านมาพบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์อยู่ในระดับดี ร้อยละ 82 (โรงเรียนบ้านโพรงงาม, 2557, หน้า 14) จากผลการประเมินแสดงให้เห็นว่ายังมีนักเรียนบางส่วนมีคุณธรรมในระดับต่ำ แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ถึงจะมีนักเรียนจำนวนน้อย ที่ขาดคุณธรรม แต่สามารถก่อให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนรวมได้อย่างมาก ผู้วิจัยได้ตระหนักและเห็น ความสำคัญของการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน เพื่อมุ่งเน้นการผลิตนักเรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ โดยเน้น คุณลักษณะ 5 ด้าน ของโรงเรียนสุจริต ได้แก่ มีทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ จึงได้ทำการวิจัยการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้มติของโรงเรียนสุจริต โรงเรียน บ้านโพรงงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการวิจัยในครั้งนี้

คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดปัญหาการวิจัยดังนี้

1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้มติของโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพรงงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นอย่างไร
2. แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้มติของโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพรงงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครมีอะไรบ้าง เป็นอย่างไร
3. ผลการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ภายใต้มติของโรงเรียนสุจริตโรงเรียนบ้านโพรงงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร
2. เพื่อหาแนวทางในการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร
3. เพื่อติดตามผลในการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้ รายละเอียดแสดงดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่มุ่งการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร โดยใช้รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) เป็นการทำงานร่วมกันของคณะครูในโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านโพรงงาม และศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdahan ปีการศึกษา 2558 จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 9 คน คือ ผู้วิจัย 1 คน ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 8 คน 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 27 คน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 24 คน โดยเลือกแบบเจาะจง ชั้นละ 3 คน จำแนกตามการประเมินความประพฤติของนักเรียนที่มีปัญหาจำนวนมากจำนวน 1 คน มีปัญหาระดับปานกลางจำนวน 1 คน และมีปัญหาระดับน้อย จำนวน 1 คน ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdahan จำนวน 1 คน 3) กลุ่มเป้าหมายการพัฒนา คือ นักเรียนโรงเรียนบ้านโพรงงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdahan คือ นักเรียนชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 130 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันเก็บรวบรวมข้อมูล ในปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลตามกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ (PAOR) ดังนี้

1. ประชุมและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต กับคณะครูในโรงเรียน
2. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยนำเครื่องมือที่สร้างเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้
 - 2.1 การปฏิบัติงาน ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยเพื่อทราบความรู้สึก ความเข้าใจ และใช้แบบสังเกตเพื่อสังเกตการดำเนินงานของผู้ร่วมวิจัย
 - 2.2 การนิเทศติดตาม ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ในการสอบถามและสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านโพรงงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdahan ดังนี้
 - 1.1 สภาพเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต พบว่า โรงเรียนได้มีการกำหนดเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ กิจกรรม/โครงการในการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต แต่การดำเนินกิจกรรมยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ และขาดความต่อเนื่อง

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต พบว่า ปัญหาการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนอยู่ในระดับน้อย นักเรียนบางคนขาดทักษะกระบวนการคิด คุณธรรมด้านมีวินัยด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านอยู่อย่างพอเพียง และด้านจิตสาธารณะยังไม่สามารถปลูกฝังให้นักเรียนเกิดลักษณะนิสัยอย่างยั่งยืนได้

2. การจัดกิจกรรมการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพนงามนั้น มี 3 แนวทาง ประกอบด้วย 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การนิเทศติดตาม 3) กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านโพนงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี มี 7 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมละครโรงเรียน กิจกรรมปลูกผักสวนครัว กิจกรรมโรงเรียนนำอยู่ กิจกรรมคนดีศรีโพนงาม กิจกรรมเด็กดีมีวินัย กิจกรรมวิเคราะห์ข่าว และกิจกรรมจิตอาสา จากการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน พบว่าเป็นกิจกรรมที่สามารถเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพนงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีได้จริง

3. ผลการการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพนงามนักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้น นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียงและมีจิตสาธารณะจริง ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนเพิ่มขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพนงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านโพนงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ดังนี้

1.1 สภาพเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต พบว่า โรงเรียนได้มีการกำหนดเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ กิจกรรม/โครงการในการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต แต่การดำเนินกิจกรรมยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้และขาดความต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงศักดิ์ สารรัตน์ (2553, หน้า 95 – 96) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียนโรงเรียนหนองชนพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่าสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมระเบียบวินัยนักเรียน ยังไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร ปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เกิดจากนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมโดยเฉพาะเรื่องของระเบียบวินัย การได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองมีบ้างไม่มากนัก ผู้ปกครองนักเรียนเห็นว่า นักเรียนในปกครองควรได้รับการพัฒนาพฤติกรรมในทุกๆ ด้าน

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต พบว่า ปัญหาการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนอยู่ในระดับน้อย นักเรียนบางคนขาดทักษะกระบวนการคิด คุณธรรมด้านมีวินัยด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านอยู่อย่างพอเพียง และด้านจิตสาธารณะ ยังไม่สามารถปลูกฝังให้นักเรียนเกิดลักษณะนิสัยอย่างยั่งยืนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาส ละวาศิ (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดตาใกล้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ภาพลักษณ์ เขต 3 พบว่า นักเรียนขาดคุณธรรม จริยธรรมด้านการแสวงหาความรู้ ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบการใช้เวลา กิจกรรมมารยาทที่เรียบร้อย ความสามัคคี ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

2. การจัดกิจกรรมการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพรงามนั้น มี 3 แนวทาง ประกอบด้วย 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การนิเทศติดตาม 3) กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านโพรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงเขต 3 มี 7 กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมละครโรงเรียน กิจกรรมปลูกผักสวนครัว กิจกรรมโรงเรียนนอกรั้ว กิจกรรมคนดีศรีโพรงาม กิจกรรมเด็กดีมีวินัย กิจกรรมวิเคราะห์ข่าว และกิจกรรมจิตอาสา จากการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน พบว่าเป็นกิจกรรมที่สามารถเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงเขต 3 ได้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิยม บุญมีทองอยู่ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านข้าพิทยาคม มี 2 แนวทาง ประกอบด้วย 1) การพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย การศึกษาดูงาน การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศติดตามผล 2) กิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น ครูมีความพึงพอใจต่อการศึกษาดูงานและครูมีความพึงพอใจต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาส ละระติ (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดตาไถ้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาพลักษ์เขต 3 พบว่า กิจกรรมหลักที่ใช้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนมี 3 กิจกรรม คือ 1) การฝึกอบรม ประกอบด้วย กิจกรรมเข้าค่ายอบรมพัฒนาจิต กิจกรรมอบรมคุณธรรมวันสุดท้าย 2) การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ประกอบด้วย กิจกรรมการสอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในรายวิชา กิจกรรมการอบรมหน้าเสาธง กิจกรรมการนั่งสมาธิก่อนเรียน 3) การจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม ประกอบด้วย กิจกรรมคุ้มทำความสะอาด กิจกรรมการเดินทางกลับบ้าน กิจกรรมพี่ช่วยน้อง กิจกรรมคนดีศรีโรงเรียน กิจกรรมออมทรัพย์วันละบาท กิจกรรมไหว้กันวันละนิดจิตแจ่มใส กิจกรรมตรวจสุขภาพและเครื่องแต่งกาย ผลการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนตามขั้นตอนต่างๆ ทำให้นักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายเกิดพัฒนาการด้านความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี และความมีน้ำใจเพิ่มมากขึ้น

3. ผลการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียน ภายใต้โมเดลโรงเรียนสุจริต โรงเรียนบ้านโพรงาม นักเรียน จำนวน 130 คน มีพฤติกรรมดีขึ้น มีทักษะและคุณลักษณะของโรงเรียนสุจริต ประกอบด้วย ทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะจริง ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน โรงเรียนบ้านโพรงาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจสดา พรหมเวียง (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนบ้านแคน (วันครู 2503) อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า หลังจากให้นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมด้านความกตัญญูกตเวทิต์ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีวินัย อยู่ในระดับดีมาก และด้านความประหยัด อยู่ในระดับมาก

สภาพพฤติกรรมโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก่อนการพัฒนากับหลังการพัฒนานักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมที่พัฒนาดีขึ้นเห็นได้อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหาร และครูควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนอย่างจริงจัง เป็นระบบและต่อเนื่อง

1.2 การนิเทศติดตามผลควรใช้วิธีการนิเทศที่หลากหลาย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนด้านอื่นๆ ให้ครอบคลุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ด้าน

2.2 ควรพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมนักเรียนควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

เอกสารอ้างอิง

- เจสดา พรหมเวียง. (2552). *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนบ้านแคน (วันครู 2503) อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทรงศักดิ์ สารรัตน์. (2553). *การพัฒนากระบวนการเสริมสร้างระเบียบวินัยนักเรียนโรงเรียนหนองชนพิทยาคม*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นิยม บุญมีทองอยู่. (2556). *การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านข่าพิทยาคมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ประภาส ละระคี. (2552). *การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของ นักเรียนโรงเรียนบ้านกุดตาไถ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ผกา สัตยธรรม. (2550). *คุณธรรมของครู*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- โรงเรียนบ้านโพงาม. (2557). *รายงานการประเมินตนเอง*. มุกดาหาร: โรงเรียนบ้านโพงาม.